

REZUMATE PREZENTĂRI ORALE

(în ordinea alfabetică a primului autor)

Perspectiva introducerii serviciului farmaceutic de preparare în farmacie

Asist. Univ. Dr. Farm. Florina BONIFATE^{1,2},
Prof. Dr. Doina DRĂGĂNESCU³,
Prof. Dr. Dumitru LUPULEASA^{1,3}

¹Colegiul Farmaciștilor din România, București, România

²Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România

³Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România

Prepararea medicamentelor magistrale și oficinale și a altor produse de sănătate în farmacie este o activitate de bază a profesiei de farmacist. În ultimii ani desfășurarea acestei activități s-a restrâns, însă rămâne nevoia de a asigura un cadru legal cât mai specific pentru îmbunătățirea calității îngrijirii pacienților. Ordinul M.S. nr. 2382/2021, care a aprobat *Metodologia de realizare și implementare a serviciilor farmaceutice și a Nomenclatorului de servicii farmaceutice* a definit serviciul de preparare ca esențial și a reprezentat un pas important pentru creșterea rolului farmacistului în sistemul de sănătate.

Acest studiu are la bază analiza reglementărilor naționale din câteva state europene și din România și a cadrului de desfășurare a serviciilor de preparare în farmacie. A fost studiat și rezultatul chestionarului care arată percepția și experiența farmaciștilor români asupra activității de receptură.

Rezultatele analizei arată că reglementarea activității de preparare nu este armonizată la nivel european, fiecare țară având propriile prevederi, cu toate că sunt comune definiții și prevederile Farmacopeei Europene. În România activitatea este reglementată de Farmacopeea Română Ediția a X-a cu suplimentele acesteia și descrisă parțial de legislație și regulile de bună practică farmaceu-

tică. Rezultatele celor 518 chestionare completate de farmaciști care își desfășoară activitatea în număr egal în farmacii cu și fără receptură, predominant din mediul urban, au arătat că 67% își doresc să se implice mai mult în activitatea de preparare, iar 50% cred că este nevoie de o reglementare mai bună a acestei activități. Printre beneficiile identificate de către farmaciști, cele mai importante sunt recunoașterea profesionalismului farmacistului care prepară (medie 4,34 din 5) și creșterea prestigiului farmaciei, urmată de remunerarea mai bună a farmacistului. De menționat este și faptul că farmaciștii sunt preocupați în egală măsură de faptul că o reglementare excesivă din punct de vedere al dotării spațiului de receptură și laborator ar duce la o restrângere și mai mare a acestei activități în farmaciile din România.

Studiul concluzionează că implementarea serviciului farmaceutic de preparare dintr-o perspectivă modernă a profesiei de farmacist ar putea aduce beneficii semnificative atât pentru pacienți, cât și pentru profesioniștii din domeniul sănătății. Activitatea de receptură oferă tratamente personalizate, acces la soluții terapeutice care nu sunt disponibile pe piață, dar este nevoie să fie elaborate reglementări specifice care să dovedească în orice moment calitatea serviciilor farmaceutice, astfel încât farmacistul să fie protejat în exercitarea acestor activități față de posibile reclamații și acuzații de malpraxis.

Cuvinte cheie: servicii farmaceutice, legislație, receptură, farmacist

The perspective of introducing the pharmaceutical compounding service in community pharmacy

Florina BONIFATE^{1,2},
Doina DRAGANESCU³,
Dumitru LUPULEASA^{1,3}

¹Romanian College of Pharmacists, Bucharest, Romania

²Faculty of Medicine and Pharmacy, "Dunarea de Jos" University, Galati, Romania

³"Carol Davila" University of Medicine and Pharmacy, Bucharest, Romania

Atrial The preparation of magistral and official medicines and other health products in pharmacies is a fundamental activity of the pharmacist's profession. In recent years, the scope of this activity has diminished; however, there remains a need to ensure a specific legal framework to improve the quality of patient care. Order No. 2382/2021 of the Ministry of Health, which approved the Methodology for the realization and implementation of pharmaceutical services and the Nomenclature of pharmaceutical services, defined the preparation service as essential and marked an important step toward increasing the role of pharmacists in the healthcare system.

This study is based on an analysis of national regulations in several European states and Romania and the framework for providing compounding services in pharmacies. Additionally, a survey was conducted to gauge the perceptions and experiences of Romanian pharmacists regarding compounding activities.

The analysis results indicate that the regulation regarding compounding activities is not harmonized at the European level, with each country having its provisions, even though definitions and the provisions of the European Pharmacopoeia are common. In Romania, this activity is regulated by the Romanian Pharmacopoeia, 10th Edition, along with its supplements, and is partially described by legislation and good pharmaceutical practice guidelines. The results from 518 questionnaires completed by pharmacists working equally in pharmacies with and without compounding services, predominantly in urban areas, showed that 67% wish to be more involved in preparation activities, and 50% believe there is a need for better regulation of this activity. Among the benefits identified by pharmacists, the most significant were the professional recognition of pharmacists

who compound (average score of 4.34 out of 5) and the increased prestige of the pharmacy, followed by better remuneration for pharmacists. It is also noteworthy that pharmacists are equally concerned that excessive regulation, particularly regarding the requirements for the compounding space and laboratory equipment, could further restrict this activity in Romanian pharmacies.

The study concludes that implementing the pharmaceutical preparation service from a modern perspective of the pharmacist's profession could bring significant benefits to both patients and healthcare professionals. Compounding provides access to personalized treatments and therapeutic solutions that are not available on the market, but there is a need for specific regulations to ensure the quality of pharmaceutical services at all times. This would protect pharmacists in the exercise of these activities from potential complaints and malpractice accusations.

Keywords: pharmaceutical services, legislation, compounding, pharmacist

Strategii de formulare a substanțelor medicamentoase hidrosolubile ca preparate pentru aplicații cutanate

Conf. Dr. Georgeta CONEAC¹,
Conf. Dr. Ioana OLARIU¹,
Prof. Dr. Lavinia Lia VLAIA¹,
Asist. Univ. Dr. Ana Maria MUȚ¹,
Asist. Univ. Drd. Ștefania NEAMU^{1,2},
Conf. Dr. Tudor OLARIU³,
Șef Lucr. Dr. Marius PREDĂ³,
Prof. Univ. Dr. Vicențiu VLAIA³

¹Departamentul II - Tehnologie farmaceutică, Centrul de cercetare Formularea și Tehnologia Medicamentelor, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, România

²Școala Doctorală Medicină-Farmacie, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș”, Timișoara, Romania

³Departamentul II - Chimie organică, Centrul de cercetare Formularea și Tehnologia Medicamentelor, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, România

Formele farmaceutice cutanate sunt preparate de primă intenție în terapia dermatologică, datori-

tă multiplelor avantaje pe care le oferă, precum: terapie localizată, fără riscul apariției unor efecte secundare nedorite; modularea sau ajustarea funcției de barieră a pielii; administrare ușoară și comodă pentru pacient; posibilitatea de acumulare a unor substanțe medicamentoase în stratul cornos; penetrarea optimă prin straturile pielii, la care contribuie utilizarea unor excipienți adecvați; timp de remanență crescut la nivelul zonei tratate (cazul formelor farmaceutice semisolide). Totuși, o dificultate importantă în formularea produselor dermatologice constă în alegerea unei substanțe medicamentoase cu profil biofarmaceutic adecvat pentru penetrarea percutanată. În general, se consideră că substanțele medicamentoase cu o masă moleculară > 500 Da, cu un grad ridicat de ionizare și cu valoarea $\log P < -1$ sau > 4 prezintă o penetrație percutanată redusă. Însă această ipoteză se confirmă doar parțial, întrucât numeroase substanțe medicamentoase hidrosolubile precum antibiotice topice (gentamicina sulfat, zinc-bacitracina, neomicina sulfat, kanamicina sulfat, tetraciclina clorhidrat), anestezice locale (lidocaina clorhidrat), vitamine hidrosolubile, beta-blocante, aminoacizi, peptide sau molecule biologice și-au demonstrat eficacitatea în diferite afecțiuni dermatologice.

Formularea substanțelor medicamentoase hidrofile, hidrosolubile și ionizate sub formă de preparate pentru aplicații cutanate este problematică și necesită abordarea unor strategii eficiente atât pentru optimizarea penetrației lor prin piele (în principal prin stratul cornos), cât și pentru creșterea siguranței medicamentului și aderenței pacientului la tratament. În prima parte a acestei lucrări sunt prezentați factorii farmaceutico-tehnologici care influențează transportul substanțelor active hidrosolubile prin piele. A doua parte a lucrării este dedicată descrierii formelor farmaceutice convenționale, a unor nanosisteme complexe (transportori nanoparticulați pe bază de polimeri și pe bază de lipide) și a unor sisteme 3D printate care ar putea fi utilizate ca sisteme de eliberare a substanțelor medicamentoase hidrosolubile la nivelul pielii.

Studiile științifice publicate în ultimul deceniu relevă interesul crescut al formulatoarelor pentru dezvoltarea unor noi sisteme de eliberare a substanțelor medicamentoase hidrosolubile la nivel cutanat, în scopul lărgirii arsenalului terapeutic în dermatologie. În perspectivă, eforturile de cercetare ar trebui să se concentreze pe testarea *in vivo* și aplicarea clinică a acestor sisteme, pentru a demonstra eficacitatea terapeutică și profilul lor de siguranță la aplicare pe piele.

Cuvinte cheie: substanțe medicamentoase hidrosolubile, cutanat, hidrogel, transportori nanoparticulați

Telomerii – posibili markeri ai reproducerii

Conf. Dr. Anca Oana DOCEA

Disciplina de Toxicologie, Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova, România

Infertilitatea afectează milioane de oameni, având un impact semnificativ asupra familiilor și a comunităților lor. Estimările sugerează că aproximativ una din șase persoane de vârstă reproductivă din întreaga lume se confruntă cu infertilitate de-a lungul vieții. Telomerii sunt regiuni de secvențe de nucleotide repetitive la fiecare capăt al unui cromozom, care protejează capătul cromozomului de deteriorare sau fuziune cu cromozomii vecini. La nou-născuți, telomerii au o lungime de aproximativ 15-20 kb și se scurtează treptat cu fiecare diviziune celulară de-a lungul vieții, sugerând că lungimea telomerilor poate servi ca un marker surrogat pentru îmbătrânire. Senescența celulară este o stare fiziologică complexă care implică multiple mecanisme celulare. Pe lângă factorii genetici, factorii stilului de viață (dieta, activitatea fizică, fumatul) și expunerile la mediu (inclusiv radiațiile) afectează negativ lungimea telomerilor.

Lungimea telomerilor este influențată de factori paterni, cum ar fi vârsta la concepție, și de factori materni, cum ar fi hormonii și indicele de masă corporală. Alte gene legate de telomeri și mecanisme epigenetice, cum ar fi metilarea ADN-ului, influențează, de asemenea, lungimea telomerilor descendenților. Ca rezultat, gameții cu telomeri lungi conduc la embrioni cu telomeri lungi. Urmând aceeași linie, embrionii cu telomeri scurți ar putea proveni din gameți care prezintă telomeri scurți.

La femei, îmbătrânirea ovariană este exacerbată odată cu vârsta și este asociată cu stresul oxidativ, disfuncția mitocondrială, deteriorarea ADN-ului, scurtarea telomerilor și alte modificări epigenetice la nivelul ovocitului. Studiile au arătat că reducerea treptată a cantității, precum și a calității ovocitelor la femeile la vârsta reproductivă scade treptat cu vârsta. Pe măsură ce telomerii determină îmbătrânirea celulară și moleculară, o uzură accelerată poate predispuce la unele tulburări ginecologice și de reproducere.

În timpul fertilizării *in vitro*, spermatozoizii cu telomeri lungi determină creșterea calității embrionului, creșterea ratei de implantare și creșterea ratei clinice a sarcinii. Telomerii femeilor aflate în sarcini necomplicate, fie fizic, fie prin tehnologii de reproducere asistată, par a fi mai lungi în comparație cu pacienții cu sarcini complicate, cum ar fi cazurile de restricție a creșterii intrauterine.

Lungimea telomerilor ar putea fi folosit fie pentru a prezice rezultatul fertilizării *in vitro*, fie ca bio-

marker al infertilității masculine și feminine. Ținând cont de faptul că evaluarea lungimii telomerilor este o tehnică relativ accesibilă, se poate încadra în criteriile care urmează să fie introduse ca instrument pentru precizarea calității spermei și embrionului, precum și ca marker de prognostic suplimentar pentru succesul sarcinii.

Există mai mulți factori de stil de viață care pot influența lungimea telomerilor în ambele moduri, astfel încât intervențiile care previn scurtarea telomerilor pot fi benefice și pentru scăderea infertilității și îmbunătățirea rezultatelor fertilizării *in vitro*.

Cuvinte cheie: infertilitate, fertilizare in vitro, lungimea telomerilor, biomarkeri

Bibliografie

1. Gold N, Okeke M, He, Y. Involvement of Inheritance in Determining Telomere Length beyond Environmental and Lifestyle Factors. *Aging Dis.* 2023;15(6):2470-90. doi: 10.14336/AD.2023.1023.
2. Anifandis G, Samara M, Simopoulou M, Messini CI, Chatzimeletiou K, Thodou E, et al. Insights into the Role of Telomeres in Human Embryological Parameters. Opinions Regarding IVF. *J Dev Biol.* 2021 Nov 13;9(4):49. doi: 10.3390/jdb9040049.
3. Tire B, Ozturk S. Potential effects of assisted reproductive technology on telomere length and telomerase activity in human oocytes and early embryos. *J Ovarian Res.* 2023 Jul 4;16(1):130. doi: 10.1186/s13048-023-01211-4.
4. Fragkiadaki P, Kouvidi E, Angelaki A, Nikolopoulou D, Vakonaki E, Tsatsakis A. Evaluation of telomere length and telomerase activity on predicting in vitro fertilization treatment outcomes. *J Assist Reprod Genet.* 2024 Jun;41(6):1463-1473. doi: 10.1007/s10815-024-03117-6.

Contribuția medicilor români în activitatea antituberculoasă până la mijlocul secolului XX

Dr. Daniela MIHĂILESCU^{1,2,3},
Farm. Pr. Maria-Gabriela SULIMAN^{1,2,3},
Conf. Dr. Farm. Gabriela Antoaneta
VLĂSCEANU^{1,2,3}

¹Asociația Cercul Farmaciștilor din București (ACFB), România

²Societatea Română de Istoria Farmaciei (SRIF), București, România

³Societatea Română de Istoria Medicinii (SRIM), București, România

Contribuția medicilor români în activitatea antituberculoasă a fost remarcabilă și a avut un impact semnificativ atât la nivel național, cât și inter-

național. Începând cu perioada antebelică, continuând cu cea interbelică și până la mijlocul secolului XX, medicii români au fost pionieri în cercetarea și tratamentul tuberculozei, aducând inovații și cunoștințe valoroase în domeniu. Această activitate a cuprins cercetări fundamentale, dezvoltarea de metode de diagnostic și tratament, educație medicală și sănătate publică.

Lucrarea prezintă realizările unor personalități marcante în medicina românească, cum ar fi:

- Victor Babeș, unul dintre pionierii microbiologiei moderne, a făcut descoperiri esențiale în diagnosticul și combaterea tuberculozei, fiind implicat în introducerea vaccinării antirabice și a seroterapiei în România;
- Ioan Cantacuzino, bacteriolog remarcabil, având un rol esențial în combaterea tuberculozei prin contribuții semnificative în cercetare, educație, politici de sănătate publică și inițiative legislative; a introdus vaccinul BCG în România, contribuind la eforturile de control a tuberculozei;
- Iacob Felix, recunoscut pentru rolul său în igiena și sănătate publică;
- Ștefan Irimescu, fondatorul școlii românești de pneumoftiziologie, având un rol crucial în crearea unor instituții spitalicești dedicate luptei împotriva tuberculozei și care a introdus metode inovatoare de tratament;
- Marius Nasta, pionier în domeniul pneumoftiziologiei în România, a contribuit la îmbunătățirea metodelor de diagnostic și tratament pentru bolile pulmonare, fiind un promotor al cercetărilor științifice în acest domeniu;
- Constantin Anastasatu, lider în domeniul său, a avut un rol important în cercetare, educația medicală și sănătatea publică, contribuind la conștientizarea și educația publicului larg despre tuberculoză și alte boli pulmonare.
- Alături de aceștia, medici precum Cécéreau, Botezato, Besteley, Georgescu, Kalinderu, Chernbach, Corvin, Zaharia Petrescu, Ecaterina Arbore-Rally, Nicu Bacinschi, Marius Georgescu, Ion V. Alexa au extins cunoștințele și practicile medicale, implicându-se activ în educație și implementarea de programe de sănătate publică. Crearea de dispensare, sanatorii, și instituții de sănătate publică, precum și promovarea educației și conștientizării publicului despre tuberculoză, reflectă angajamentul continuu al medicilor români în lupta împotriva acestei boli. Această contribuție a avut un impact profund asupra controlului și tratamentului tuberculozei atât în România, cât și la nivel global, continuând să inspire și să ghideze abordările moderne în domeniul sănătății publice și al pneumoftiziologiei.

În concluzie, contribuția medicilor români în lupta împotriva tuberculozei este de neprețuit, având

beneficii semnificative în îmbunătățirea calității vieții pacienților cu tuberculoză și în avansarea cunoștințelor medicale în acest domeniu. Această moștenire continuă să inspire și să ghideze medicii și cercetătorii din domeniul sănătății pulmonare.

Aspecte particulare ale contracepției la adolescente

Prof. Dr. Dimitrie NANU^{1,2},
Dr. Loredana ANGHEL SAVCIU³

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România

²Academia de Științe Medicale, București, România

³Centrul de Referință pentru Sănătatea Reproduserii și Planificare Familială SCJU, Craiova, România

Introducere. Contracepția la adolescenți prezintă o importanță deosebită întrucât se adresează unui segment de vârstă activă sexual și cu o fecunditate crescută. Conform studiului Sarcina la adolescente în România, vârstă medie de început al vieții sexuale este de 15,6 ani, cu o vârstă minimă de 9 ani și un procent de circa 20% sub vârsta de 15 ani. În rândul adolescenților neutilizarea și inconsecvența metodelor contraceptive determină creșterea numărului de sarcini precoce și/sau nedorite. Astfel, 46% dintre sarcini apar prin neutilizarea contracepției, iar 54% prin eșecul contracepției, necunoașterea eficienței și utilizarea incorectă. Organizația Mondială a Sănătății recomandă ca alegerea contraceptivelor să se facă în funcție de criteriile medicale de eligibilitate care iau în calcul starea/condițiile femeii și siguranța contraceptivelor față de potențiale efecte adverse în condițiile date.

Material și metodă. Am efectuat un studiu retrospectiv, pe o perioadă de 2 ani, ce a inclus un număr de 450 de adolescente care au beneficiat de consiliere privind sănătatea reproducerii în cadrul Centrului de Referință în Planificarea Familială din Spitalului Clinic Județean de Urgență Craiova. Am inclus în studiu 330 de adolescente cu vârsta cuprinsă între 16 și 19 ani, care au prezentat absența dorinței de a obține o sarcină și care prezentau act sexual sau intenția de act sexual cu un partener de sex masculin. Adolescencele au semnat consimțământul informat de participare la studiu. Participantele incluse în studiu au primit consiliere contraceptivă ce a constat în prezentarea metodelor contraceptive disponibile, eficacitatea lor, riscurile și beneficiile fiecărei metode. Acestea au optat pentru utilizarea prezervativului contraceptive orale combinate, contraceptive cu progesteron, inel vaginal, dispozitiv intrauterin. Ulterior, adolescentele au

fost monitorizate pe o perioadă de 2 ani, la un interval de 3 luni, urmărind continuarea contracepției și continuitatea metodei contraceptive alese inițial.

Rezultate. Primele opțiuni contraceptive ale participantelor la studiu au fost utilizarea prezervativului de către 140 (42,4%) și a contraceptivelor orale combinate 125 (37,8%) sau cu progesteron 20 (6%). Inelul vaginal a fost folosit de 30 (9,3%), iar dispozitivul intrauterin de 15 (4,6%) participante, acesta din urmă fiind utilizat de primă intenție la adolescentele ce au avut în antecedente cel puțin o naștere. După 1 an de zile, au continuat contracepția 168 de paciente (50%), iar la 2 ani doar 96 (29%) dintre ele.

Concluzii. Utilizarea contracepției de către adolescenții activi sexual este necesară pentru evitarea unei sarcini nedorite ce ar duce la avort, nașterea unui copil nedorit și abandonul acestuia. În studiul nostru am demonstrat că pe lângă inițierea contracepției, pentru menținerea acesteia este necesară o consiliere individualizată a adolescenților, o educație contraceptivă adecvată din această perioadă având consecințe benefice pentru întreaga viață.

Bibliografie

1. Nanu D, Conea IM, Anghel Savciu L. Practica Contracepției în cazuri particulare. București: Editura Prestige, 2024.
2. Nanu MI, Stativa E, Vălceanu D, Oțelea MR. Raport Sarcina la adolescente în România. <https://www.programsamamas.ro/sarcina-la-adolescente-in-romania-raport/>.
3. Nanu MI, Bologa D, Clocotici O, Mateoc G, Nanu L, Stativa E. Ghid de prevenție. Sănătatea reproducerii și sexualității la tineri. București, 2022.
4. Medical eligibility criteria for contraceptive use, 5th edn. Geneva: World Health Organization, 2015.

Fitoterapia stresului

Anca-Daniela RAICIU^{1,2,3}

¹Facultatea de Farmacie, Catedra de Farmacognozie, Fitochimie, Fitoterapie, Universitatea „Titu Maiorescu”, București, România

²Hofigal Export-Import SA, București, România

³Asociația Planta Romanica, București, România

Introducere. Stresul și anxietatea sunt stări des întâlnite în viețile multora. Există însă metode simple și remedii pe bază de plante medicinale și aromatice care te pot sprijini în gestionarea stresului și anxietății. Fitoterapia este o ramură a medicinei complementare care folosește plantele medicinale și aromatice pentru a ameliora sau preveni diverse afecțiuni și probleme de sănătate. Practicienii fitoterapiei utilizează plantele pentru proprietățile lor

terapeutice, care pot conține substanțe chimice active cu efecte benefice asupra sănătății. Plantele medicinale și aromatice pot fi administrate sub formă de infuzii, decocturi, tincturi, capsule sau extracte pentru a trata o gamă variată de afecțiuni, de la tulburări digestive și respiratorii până la probleme de sănătate mai complexe.

Material și metode. Anumite plante medicinale și aromatice utilizate în fitoterapie sunt recunoscute pentru efectele lor calmante și antistres, dar este important de menționat că reacțiile la aceste remedii pot varia de la o persoană la alta, iar dozajul și forma de administrare pot influența eficiența. *Melissa officinalis*, *Withania somnifera*, *Camelia sinensis*, *Valeriana officinalis*, *Piper methysticum*, *Ocimum basilicum*, *Tilia tomentosa*, *Humulus lupulus*, *Hysopus officinalis*, *Passiflora incarnata*, *Cannabis sativa* sunt câteva dintre plantele medicinale și aromatice cu proprietăți de ameliorare a stresului demonstrate atât în studiile preclinice, cât și în cele clinice.

Rezultate. Stresul este un aspect inevitabil al vieții moderne care poate duce la diverse probleme de sănătate, inclusiv anxietate, tulburări de somn și probleme fiziologice grave, cum ar fi tulburări cardiovasculare, gastrointestinale și imunologice. Abordarea eficientă a stresului necesită o abordare cu mai multe fațete care să cuprindă modificări ale stilului de viață, intervenții nutriționale și implicarea fitoterapiei. Plantele medicinale și aromatice utilizate sub formă de infuzii, extracte, comprimate, capsule poate fi o opțiune eficientă și naturală pentru gestionarea stresului în viața de zi cu zi.

Concluzii. Plantele medicinale și aromatice pot completa gestionarea tradițională a stresului, oferind o abordare holistică a bunăstării. Stresul a crescut semnificativ de la debutul pandemiei de COVID-19 și până acum lăsând mulți pacienți cu o nevoie crescută de strategii pentru a face față stresului crescut, sentimentelor de epuizare și altor afecțiuni de sănătate mintală.

Bibliografie

1. Raiciu AD. Aplicații farmacognostice și gemoterapice, partea I. București: Editura Universității „Titu Maiorescu, Editura Hamangiu, 2020.
2. Raiciu AD. Aplicații farmacognostice și gemoterapice, partea II. București: Editura Universității „Titu Maiorescu, Editura Hamangiu, 2020.
3. Burns J. Common herbs for stress: The science and strategy of a botanical medicine approach to self-care. *J Interprof Edu Pract.* 2023;30:100592. doi: 10.1016/j.xjep.2022.100592.
4. Head KA, Kelly GS. Nutrients and Botanicals for Treatment of Stress: Adrenal Fatigue, Neurotransmitter Imbalance, Anxiety, and Restless Sleep. *Alternative Med Rev.* 2009;14(2):114-40.

Studiu asupra plantelor medicinale și aromatice în filatelia românească

Conf. Dr. Farm.

Gabriela Antoaneta VLĂSCEANU,
Farm Pr. Maria Gabriela SULIMAN,
Dr. Daniela MIHĂILESCU

*Asociația Cercul Farmaciștilor din București (ACFB),
România*

*Societatea Română de Istoria Farmaciei (SRIF)
București, România*

*Societatea Română de Istoria Medicinii (SRIM),
București, România*

Obiective. Filatelia joacă un rol educativ esențial de-a lungul vieții, fiind o pasiune care poate fi transmisă urmașilor. Este captivant să observăm cum filatelia poate servi drept instrument pentru diseminarea cunoștințelor în diverse domenii, inclusiv botanica farmaceutică. Lucrarea își propune să evidențieze, prin analiza seriilor de timbre emise până în prezent, subiectele de botanică farmaceutică, evenimentele și aniversările importante, dar și anumite neconcordanțe. De exemplu, o colită din 1961 susține că Centenarul Grădinii Botanice a avut loc în acel an, deși sursele documentare indică inaugurarea acesteia în noiembrie 1860, la inițiativa doctorului Carol Davila (1828-1884).

Materiale și metode. Colectarea timbrilor ce ilustrează plante medicinale și teme de conservare a naturii reprezintă o metodă atractivă de învățare și de împărtășire a valorilor estetice și istorice ale acestor plante. Timbrele sunt ordonate cronologic, după anul emisiunii. Studiul prezintă detaliat emisiuni precum cele din 1959 (10 plante), 1964 (8 fructe), 1965 (Sere Cluj), 1970 (6 plante), 1975 (4 plante), 1993 (6 plante), 2001 (4 maxime timbrate cu fructe) ș.a. Cronologia emisiunilor și atenția la detaliu (reprezentarea grafică și corectitudinea informațiilor) oferă o perspectivă educativă corectă.

Rezultate și discuții. În România, istoria emisiunilor de timbre tematice botanice reflectă evoluția conștientizării importanței plantelor medicinale și a protecției naturii. Studiile documentare au arătat că până în 1910 nu existau mărci românești cu plante medicinale. După acest an, tematica legată de flora acvatică, alpină sau ornamentală, sub genericul „Ocrotirea naturii”, este bine reprezentată, în timp ce plantele medicinale sunt mai puțin sistematizate, unele fiind incluse în serii cu alte subiecte. Între 1934 și 1960 au fost emise 13 serii cu tematici diverse, excluzând anul 1959, când au fost emise 10 timbre de plante medicinale. Studiul a fost util pentru corectarea și altor erori găsite pe site-urile unor instituții de prestigiu. Corectarea erorilor istorice

din unele emisiuni adaugă o dimensiune educativă suplimentară hobby-ului colecționării timbrelor. Reprezentarea grafică, care uneori a fost realizată incorect, a dus la confuzii în identificare, dar polichromia timbrelor, cu valoarea sa estetică și instructivă, a fost apreciată.

Concluzii. Implicarea în filatelie oferă nu doar satisfacție personală, ci și oportunitatea de a contribui la educație și conștientizare privind valorile naturale, în special cele botanice. Transmiterea colecției urmașilor poate consolida legătura dintre generații și poate inspira pasiunea pentru cunoaștere și conservarea mediului înconjurător.

Cuvinte cheie: plante medicinale, plante aromatice, filatelie, Romania

Bibliografie

1. Belcea L. ABC Filatelic. București: Editura Ion Creangă, 1973.
2. Brătescu G. Dicționar cronologic de medicină și farmacie. București: Editura științifică și enciclopedică, 1975.
3. Micu I. Teme și subiecte filatelice din istoria României, București: Editura Albatros, 1980.
4. Neagu M. Medicina în filatelia românească. Farmacia în filatelie. *Viața Medicală*. 1973;6.

Study on medicinal and aromatic plants in Romanian philately

Gabriela Antoaneta VLASCEANU,
Maria Gabriela SULIMAN,
Daniela MIHAILESCU

Bucharest Pharmacists Circle Association (ACFB - BPCA), Romania

Romanian Society for the History of Pharmacy (SRIF - RSHP), Bucharest, Romania

Romanian Society for the History of Medicine (SRIM - RSHM), Bucharest, Romania

Objectives. Philately plays an essential educational role throughout life, being a passion that can be passed on to descendants. It is fascinating to observe how philately can serve as a tool for disseminating knowledge in various fields, including pharmaceutical botany. The paper aims to highlight, by analyzing the series of stamps issued to date, the subjects of pharmaceutical botany, important events and anniversaries, but also certain inconsistencies. For example, a note from 1961 claims that the Centenary of the Botanical Garden took place that year, although documentary sources indicate its inauguration in November 1860, at the initiative of Dr. Carol Davila (1828-1884).

Materials and methods. Collecting stamps depicting medicinal plants and nature conservation themes is an attractive method of learning and sharing the aesthetic and historical values of these plants. The stamps are ordered chronologically, according to the year of issue. The study presents in detail issues such as those from 1959 (10 plants), 1964 (8 fruits), 1965 (Sere Cluj), 1970 (6 plants), 1975 (4 plants), 1993 (6 plants), 2001 (4 maxima stamped with fruits) to. The chronology of the shows and the attention to detail (graphical representation and correctness of information) provide a fair educational perspective.

Results and discussion. In Romania, the history of botanical-themed stamp issues reflects the evolution of awareness of the importance of medicinal plants and the protection of nature. Documentary studies have shown that until 1910 there were no Romanian brands with medicinal plants. After this year, the theme related to aquatic, alpine, or ornamental flora, under the generic "Protection of nature", is well represented, while medicinal plants are less systematized, some being included in series with other subjects. Between 1934 and 1960, 13 series were issued with various themes, excluding 1959, when 10 medicinal plant stamps were issued. The study was useful for correcting other errors found on the websites of some prestigious institutions. The correction of historical errors in some issues adds an additional educational dimension to the hobby of stamp collecting. The graphic representation, which was sometimes done incorrectly, led to confusion in identification, but the polychromy of the stamps, with its aesthetic and instructive value, was appreciated.

Conclusions. Involvement in philately provides not only personal satisfaction, but also the opportunity to contribute to education and awareness of natural values, especially botanical ones. Passing down your collection to descendants can strengthen the bond between generations and inspire a passion for knowledge and the conservation of the environment.

Keywords: medicinal plants, aromatic plants, philately, Romania

References

1. Belcea L. Philatelic ABC [Filatelic ABC]. Bucharest: Editura Ion Creangă, 1973.
2. Bratescu G. Chronological Dictionary of Medicine and Pharmacy. Bucharest: Editura Științifică și Enciclopedică, 1975.
3. Micu I. Philatelic themes and subjects from Romanian history, Bucharest: Editura Albatros, 1980.
4. Neagu M. Medicine in Romanian philately. Pharmacy in philately. *Viața Medicală*. 1973;6.